

॥ २ ॥ तथाऽपि प्रस्तुते किमायातमत आह गुणदोषेति गुणदोषदृशिर्दोषइति निराकृतत्वात् गुणदोषभिदादृष्टिमंतरेण तां विना निषेधविधिलक्षणंतववचः कथम् तच्च वचोऽतरेण नृणां निःश्रेयसंकथं स्यात् तत्रापि श्रोतव्यो मंतव्य इति साधनविधेः नानुध्यायेद्वहून्शब्दान्वाचो विग्लापनं हितदित्यादि निषेधस्य चावश्यकत्वादिति भावः यद्वा गुणदोषभिदादृष्टिमंतरेण निषेधविधिलक्षणंतववचो विनेतिसामानाधिकरण्यमेवास्तु यद्वा गुणदोषभिदादृष्टिमंतरेण निषेधविधिलक्षणमपि वचः कथं नुतत्त्वमस्यादि वाक्यवत् निःश्रेयसपरं स्यात् सर्वस्य वेदस्य तत्परत्वांगीकारादित्यर्थः ॥ ३ ॥ ननु पितरो देवाश्च सर्वज्ञाः प्रत्यक्षतो दृष्ट्वा मनुष्येभ्यः कथयिष्यन्ति नेत्याह पित्रादीनां सर्वेषां तवत्वद्वाक्यरूपो वेद एव तु श्रेयः श्रेष्ठं चक्षुः प्रमापकम् कः अनुपलब्धेऽर्थे मोक्षे स्वर्गादौ च तथा साध्यसाधनयोः इदमस्य साध्यमिदमस्य साधनमित्यत्रापि तदेवं गुणदोषदृष्ट्यभावे निःश्रेयसं न घटेत् ॥ ४ ॥ किंच शास्त्रेणैव वि

वर्णाश्रमविकल्पंच प्रतिलोमानुलोमजम् ॥ द्रव्यदेशवयः कालान् स्वर्गं नरकमेव च ॥ २ ॥ गुणदोषभिदादृष्टिमंतरेण वचस्तव ॥ निःश्रेयसंकथं नृणां निषेधविधिलक्षणम् ॥ ३ ॥ पितृदेवमनुष्याणां वेदश्च क्षुस्तवेश्वर ॥ श्रेयस्त्वनुपलब्धेऽर्थे साध्यसाधनयोरपि ॥ ४ ॥ गुणदोषभिदादृष्टिर्निगमात्तेन हि स्वतः ॥ निगमेनापवादश्च भिदाया इति ह भ्रमः ॥ ५ ॥ श्रीभगवानुवाच योगास्त्रयो मया प्रोक्तानृणां श्रेयोविधित्सया ॥ ज्ञानं कर्म च भक्तिश्च नोपायोऽन्योऽस्ति कुत्रचित् ॥ ६ ॥ निर्विण्णानां ज्ञानयोगो न्यासिनामिह कर्मसु ॥ तेष्वनिर्विण्णचित्तानां कर्मयोगस्तु कामिनाम् ॥ ७ ॥

हितां भेददृष्टिस्मिन्नेव विषये शास्त्रं कथं निवर्तयेदित्याह ते निगमात्त्वदाज्ञारूपा द्वेदादेव न हि स्वतः यस्मादर्थप्राप्तत्वेन निवर्तते तहस्फुटं भ्रमो भवति तन्निवर्तयेति शेषः ॥ ५ ॥ विषयाभेदेऽप्यधिकारिभेदेनाविरोधं वक्तुं प्रथमं योगत्रयमाह योगा इति योगा उपायाः ब्रह्मकर्मदेवताकांडैः प्रोक्ताः कर्मच निष्कामम् श्रेयोविधित्सयामोक्षसाधनेच्छया अन्यउपायो नास्तीति काम्यकर्मादिकं व्यावर्तयति तथा चोत्तराध्याये स्फुटी करिष्यति य एतानित्यादिना ॥ ६ ॥ तेष्वधिकारिभेदमाह निर्विण्णानामिति द्वाभ्याम् इह एषां मध्ये कर्मसु निर्विण्णानां दुःखबुद्ध्या तत्फलेषु विरक्तानामतएव साधनभूतकर्मन्यासिनां ज्ञानयोगः सिद्धिदइत्युत्तरेणान्वयः अनिर्विण्णचित्तानां दुःखबुद्धिशून्यानां अतः कामिनां तत्फलेषु अविरक्तानामित्यर्थः ॥ ७ ॥